

uzicu. Razmak između vrha i vrata naziva se širina u. Oblik u. ovisi o vrsti ribe koja se želi loviti i njene veličine. Pri izboru u. važno je obratiti pažnju na njen kut uboda, tj. kut koji zaklapa vrh u. s glavom. Najpovoljniji kut uboda je 45°. Po obliku, u. mogu biti jednokrake i dvokrake (koriste se u ribolovu na mjestu i na mušicu) te trokrake i četverokrake (ribolov na potezanje). Proizvode se u različitim veličinama od 5,5 mm do 50,8 mm.

UDICE

Udica, Sportsko ribolovno društvo, osn. 1948 u Malom Lošinj; osvojilo ekipno PJ u podvodnom ribolovu 1959 i 1961; domaćin PS u podvodnom ribolovu 1957.

udicarenje, ribolov prutom, uzicom i udicom; najrašireniji oblik slatkovodnog i morskog ribolova. Udicarska oprema: udica, predvez, uzica, kotur, prut, mamci, plovac, uteg i vrtilo. Pomoćni pribor: mreža za podmetanje (mreža za prihvatnica), kuka prihvatnica (gaf) za izvlačenje ribe, mreža i posuda za žive ribice — mamce, kutije s mamcima, torba za ulov, prstenasti otključivač za vadenje udice iz ustiju ribe, turpijica za oštrenje udica, ribička klijesta, polaroidne naočale za bolju vidljivost u vodi, ribička vaga i metar te gumene cizme. U praksi se primjenjuje ribolov čekanjem, potezanjem, kotrljanjem i mušičarenjem. Natjecanja u u. su podijeljena na dvije skupine: u prvu skupinu ubraja se lov udicom s dvije discipline — lov ribe udicom na plovac i lov ribe udicom po dnu; druga skupina obuhvaća turnirsko udicarenje — bacanje umjetne mušice i utega. U morskom ribolovu održavaju se natjecanja u disciplini u. u mjestu, u. u pokretu i u. štapom.

Udovčić, Mijo (1920), dipl. pravnik; šah, velemaistor od 1962, sudjelovao na šah. olimpijadi 1964 u Tel Avivu (II mjesto); reprezentativac, zaslužni sportaš Jugoslavije; 14 puta sudjelovao na P.J. a 1963 osvaja prvo mjesto (zajedno s B. Ivkovom). Jedan od autora zagrebačke varijante kraljeve indij. obrane.

Udruženje sportskih novinara Jugoslavije (USNJ), osn. 11. VII 1964 pod nazivom Savez na sekcija sportskih novinara Saveza novinara Jugoslavije, s glavnim zadatkom da koordinira rad republičkih i pokrajinskih sekcija, da radi na stručnom i idejnom uzdizanju članstva i na rješavanju njihovih staleških pitanja. God. 1969 organizacija donosi odluku o promjeni u sadašnji naziv. USNJ je član Saveza novinara Jugoslavije, Saveza za fizičku kulturu Jugoslavije i AIPS (od 1964); bio je organizator dvaju Kongresa AIPS u Jugoslaviji (1970 i 1978).

Udruženje sportskih psihologa Evrope → FEPSAC

Udruženje stolnoteniskih rekreativnih igara Zagreba → SOSAGZ

Udruženje za sportsku medicinu Jugoslavije, društvena stručna organizacija sp. liječnika, osn. 1950, sa sjedištem u mjestu stalnog boravka predsjednika; bavi se unapređiva-

njem sp.-med. nauke i prakse; član je Saveza liječničkih društava Jugoslavije, SFKJ i FIMS. U republikama i pokrajinama postoje sekcije i aktivni za sp. medicinu. Udruženje izdaje svoj stručni časopis Sportsko medicinske objave.

udvojeni pješak, šah: naziv za pješaka koji je zbog uzimanja neke protivničke figure prisiljen prijeći na drugu liniju, na kojoj se već nalazi jedan od pješaka istog partnera; takvi su pješaci slabo pokretljivi i lako podložni napadu, zbog nemogućnosti da se međusobno brane.

UEFA (franc. Union Européenne des Football Association), Evropska unija nogometnih saveza, osn. 1954 u Baselu sa sjedištem u Bernu; organizira: Kup nacija, odn. PE nac. reprezentacija, PE omladinskih ekipa. PE mladih reprezentacija, Kup nac. prvaka. Kup nac. kup pobjednika, Kup UEFA (ranije Kup sajamskih gradova).

UEK (franc. Union Européenne de Karate), Evropski karate savez, osn. 21. XI 1965 u Parizu. Godinu dana ranije osn. je Evropska komisija za karate, koja je pripremila formiranje UEK. Od 1966 svake godine organizira PE.

UEVH (franc. Union Européenne des Vélo-dromes d'Hiver), Evropski savez zimskih utrka na velodromu, osn. 1949 sa sjedištem u Zürichu.

ugrijavanje → zagrijavanje

Ugrnić, Veljko (1885–1958), zubar; najprije nogometaš, a poslije atletičar; prvi predsjednik Lakoatletskog saveza Hrvatske i Slavonije, a zatim Jugoslavenskog lakoatletskog saveza (1921–37); prvi savezni kapetan nogometne reprezentacije Jugoslavije, jedan od osnivača Balkanskih atletskih igara, član Jugoslavenskog olimpijskog odbora. Poslije Oslobođenja predsjednik ili član rukovodstva većeg br. društvenih i sp. organizacija u SR Hrvatskoj i federaciji.

Uhlmann, Wolfgang (1935), šah. velemaistor Njemačke DR; šesterostruki prvak Njemačke DR. Sudjelovao na međuzonskim turnirima 1962. 1970 i 1976 te na meču kandidata za prvaka svijeta 1971 (izgubio u četvrt-finalu od B. Larsena 3,5:5,5). Ističe se teoretskim radom na suvremenim otvaranjima. Podijelio prvo mjesto na med. turnirima 1964 u Sarajevu (sa L. Polugajevskim) i Havani (sa V. Smislovom), 1965 u Zagrebu (sa B. Ivkovom) i Zinnowitzu (sa V. Simaginom), 1965/66 u Hastingsu (sa B. Spaskim), 1966 u Szombathelyju (sa D. Bronštajnom), 1967 u Zinnowitzu (sa V. Liberzonom), 1968 u Berlinu (sa D. Bronštajnom). Bio je prvi na zonskom turniru 1969 u Raachu.

UIA (franc. Union Internationale des Architectes), Međunarodni savez arhitekata sa sjedištem u Parizu. U sastavu tog Saveza od 1958 djeluje Komisija za objekte sporta i rekreacije, u kojoj su zastupljeni predstavnici nac. sekcija udruženja ili saveza arhitekata. Oni jedanput godišnje razmatraju problematiku izgradnje sp. objekata i objekata sp. rekreacije sa svih aspekata.

UIAA (franc. Union Internationale des Associations d'Alpinisme), Međunarodna unija planinarskih društava, osn. 1932 u Chamoni (Francuska) radi međ. suradnje na unapređivanju planinarstva i alpinizma. Najviši

organ je Generalna skupština; do 1978 održano ih je 40 (1951 na Bledu, 1960 na Jahorini, 1974 u Delnicama). U Izvršnom odboru ima 7 stalnih članova, među kojima je i Jugoslavija, i 7 nestalnih.

UIM (franc. Union Internationale Motonautique), Međunarodni savez za motonautiku, osn. 1922. Organizira redovito motonautička natjecanja (PS i PE), nadzire organiziranje imenovanih (A) i običnih (B) med. natjecanja. Član UIM je od 1946 Savez za motonautiku i skijanje na vodi Jugoslavije.

UIPMB (franc. Union Internationale du Pentathlon et Biathlon d'hiver), Međunarodni savez za suvremeni petboj i biatlon, osn. 1948 u Londonu sa sjedištem u Stockholm (Švedska). Od 1949 priređuje PS u suvremenom petboju, dok se PS u biatlonu organizira od 1958.

UIS (franc. Union Internationale de Spéléologie), Međunarodni speleološki savez, osn. 1965 u Ljubljani; razvija odnose između speleologa zemalja članica UIS; vodi brigu o radu stručnih komisija za područja speleoloških istraživanja (speleomorfologija, speleokronologija, topografske oznake, speleološka terminologija, speleoturizam i dr.). Savez izdaje godišnje četiri biltena (UIS-Bulletin).

UISPTT (franc. Union Internationale Sportive de Poste, Téléphone et Télégraphe), Međunarodni sportski savez pripadnika PTT osn. 1952, sa sjedištem u Amsterdamu. Organizira međ. natjecanja pripadnika i organizacija PTT.

UIT (franc. Union Internationale de Tir), Međunarodni streljački savez, osn. 1907 u Zürichu; prvo sjedište bilo je u Parizu, od 1947 u Zürichu i od 1960 u Wiesbaden-Klarenthalu (SR Njemačka). Streljački savez Jugoslavije je član UIT od 1909 (Savez streljačkih družina Kraljevine Srbije, osn. 1887), kada na PS po prvi put nastupaju i strijelci iz jugosl. zemalja.

ujahivanje, konjički sport: početna dresura jahaćih konja; navikavanje konja na jahačevu težinu i na djelovanje jahača.

Ujaki-Rejtő (Sági), Ildiko (1937), mađ. reprezentativka u mačevanju; prva na OI 1964 (pojedinačno i ekipno); druga na PS 1963 (pojedinačno) te 1959, 1962 i 1967 (ekipno); prva na omladinskom PS 1957.

uke (jap.; onaj koji prima), 1) džudo: u opsimat tehnika uvijek onaj vježbač na kome se izvodi bacanje, zahvat ili neka druga tehnika, dok je tori njegov partner, tj. onaj koji izvodi bacanje ili zahvat; 2) blokada u karateu.

uke waza (jap.), karate: tehnika koja obuhvaća sve obrambene udarce i blokade rukama i nogama.

ukemi (jap.), džudo: pad; element tehnike kojim natjecatelj amortizira pad tijela na strunjaču (tatami). Izvodi se postavljanjem ruke i postepenim padanjem trupa i nogu, koje završava nekom kružnom kretanju (povojka, kolut, salto i dr.). U. se može izvesti prema naprijed (mae ukemi), na stranu (yoko ukemi) i natrag (ushiro ukemi).

ukete (jap.; onaj koji prima), karate: začetnik napada, kojega je njegov protivnik zaustavio protunapadom (semete).

ukigoshi (jap.; leteći bok), džudo: bočno bacanje u kojem se napadač okreće i rukama privlači protivnikov trbuh na svoj bok, prelazi u preklon i baca protivnika preko svog boka na leđa.

uklotsoshi (jap.; leteće bacanje), džudo: ručno bacanje u kojem napadač povlači protivnika u stranu i nadolje. U trenutku kada osjeti da je suparnik izbačen iz ravnoteže napa-